

Η Παύλεια Θεολογία

Εισαγωγικά-Μεθοδολογικές προϋποθέσεις- Ο Φαρισαίος Παύλος

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη
Επίκουρη Καθηγήτρια
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Το περιεχόμενο του μαθήματος

1. Η μελέτη και ανάλυση των βασικών θεολογικών ιδεών του αποστόλου Παύλου.
2. Αντικείμενο μελέτης οι λεγόμενες γνήσιες παύλειες επιστολές: Ρωμ, Α΄ και Β΄ Κορ, Γαλ, Α΄ Θεσ, Φιλ, Φλμ
3. Διερεύνηση των επιρροών στη σκέψη του Παύλου και η επίδραση της θεολογικής σκέψης του Παύλου στον αρχέγονο Χριστιανισμό και στην αρχαία Εκκλησία γενικότερα

Εισαγωγικά – Μεθοδολογικές προϋποθέσεις – Ο Φαρισαίος Παύλος

Μερικές βασικές προϋποθέσεις

- Η διάκριση μεταξύ πρωτο-παύλειων και δευτερο-παύλειων επιστολών
- Ο περιστασιακός χαρακτήρας των παύλειων επιστολών
- Ο μικρός αριθμός των παύλειων κειμένων + οι λιγοστές πληροφορίες για τη ζωή του -> είναι δύσκολο να διαπιστωθεί με ασφάλεια η εξέλιξη στη σκέψη του

Κριτήρια ερμηνείας του Παύλου (1)

- Πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η χρονολογική σειρά των επιστολών καθώς κι όποια στοιχεία διαθέτουμε για τη ζωή του
- Εξέταση των επιμέρους στοιχείων της κάθε επιστολής και σύγκριση μεταξύ τους -> διαπίστωση πιθανών κοινών ιδεών
- Η ιστορία και η θεολογία του Παύλου είναι σύνθετες και μοναδικές
- Επίδραση του Παύλου στον αρχέγονο Χριστιανισμό κι αντίστροφα

Κριτήρια ερμηνείας του Παύλου (2)

- Ο Παύλος έχει μία ιδιαίτερη ταυτότητα που πρέπει να διερευνηθεί
- Η ερμηνεία του Παύλου προϋποθέτει τη συνάντηση του κόσμου του ερμηνευτή με εκείνον του παύλειου κειμένου
- Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ερμηνεία οι διάφορες συνάφειες του Παύλου: η ιουδαϊκή, η ελληνορωμαϊκή κι η χριστιανική

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Ο Παύλος π.Χ

Ο Παύλος πριν την Δαμασκό (1)

- Ο ίδιος ο Παύλος δίνει λίγες πληροφορίες για το πρόσωπό του:
 - Ιουδαίος, από την φυλή Βενιαμίν, Εβραίος εξ Εβραίων (Φιλ 3,5· Ρωμ 11,1.2· Β΄ Κορ 11,22)
 - Φαρισαίος (Φιλ 3,5)
 - Διώκτης της Εκκλησίας (Φιλ 3,6· Γαλ 1,13.23· Α΄ Κορ 15,9)
- Πληροφορίες από τις Πράξεις
 - Σαούλ (μέχρι το Πραξ 13,9 κι όπου γίνεται λόγος για το επεισόδιο της Δαμασκού)
 - Ρωμαίος πολίτης από την Ταρσό (Πραξ 21,9)
 - Μαθητής του Γαμαλιήλ στην Ιερουσαλήμ (Πραξ 22,3)

Ο Παύλος πριν την Δαμασκό (2)

- Άγνωστο αν ήταν κάποτε παντρεμένος -> βλ. όμως Α' Κορ 7,7-8· 9,5
- Συγγενείς στην Ιερουσαλήμ
- Το επάγγελμα του σκηνοποιού

Το επεισόδιο της Δαμασκού (1)

- Τρεις φορές περιγραφή του επεισοδίου στις Πράξεις (9,1-30· 22,3-21· 26,9-23)
- Ο ίδιος ο Παύλος κάνει λόγο για συνάντηση με τον αναστημένο Ιησού – κλήση να κηρύξει στα έθνη (Γαλ 1,12-16· Α΄ Κορ 9,1· 15,8)
- Ο Παύλος βεβαιώνει ότι το γεγονός έλαβε χώρα κοντά στην Δαμασκό (Γαλ 1,17)
- Με έμφαση δηλώνει ότι είναι απόστολος

Το επεισόδιο της Δαμασκού (2)

- Κλήση ή μεταστροφή;
- Η σημασία του όρου «μεταστροφή»
- Γαλ 1,15
- Η εν Χριστώ ζωή του Παύλου – απομάκρυνση από τον Ιουδαϊσμό (Γαλ 1,13)
- Τι διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της σκέψης του Παύλου:
 - Το επεισόδιο της Δαμασκού;
 - Η επίσκεψη στην Ιερουσαλήμ μετά;
 - Η επαφή του με τους ελληνιστές στην Αντιόχεια;
- Σταδιακή ή άμεση η αλλαγή του Παύλου;

Χρονοδιάγραμμα της ζωής του Παύλου (1)

- Οι επιστολές δεν δίνουν αρκετά στοιχεία
- Η πρόκριση των επιστολών ή των Πράξεων επηρεάζει σαφώς το χρονοδιάγραμμα
- Το χρονοδιάγραμμα συμβάλλει στην χρονική κατάταξη των επιστολών (π.χ. Γαλάτας – Αποστολική Σύνοδος)
- Διάκριση μεταξύ της σχετικής και της απόλυτης χρονολόγησης

Χρονοδιάγραμμα της ζωής του Παύλου (2)

- **Σχετική χρονολόγηση με βάση το Γαλ 1,13-2,14**
 - Ο Παύλος ως διώκτης της Εκκλησίας
 - Η κλήση του
 - Τρία χρόνια στην Αραβία και την Δαμασκό
 - Πρώτη επίσκεψη στην Ιερουσαλήμ
 - Δεκατέσσερα χρόνια στην περιοχή της Συρίας και Κιλικίας
 - Δεύτερη επίσκεψη στην Ιερουσαλήμ
 - Η διαφωνία με τον Πέτρο στην Αντιόχεια
- **Όμως οι Πράξεις κάνουν λόγο για 5 επισκέψεις και δεν αναφέρουν τη λογεία**

Χρονοδιάγραμμα της ζωής του Παύλου (3)

- Μία πρόταση συνδυασμού (John Knox)

Γνωριμία	Γαλ 1,18	Πραξ 9,26-27
Σύνοδος	Γαλ 2,1-10	Χρόνος: Πραξ 18,11 Περιγραφή: Πραξ 15,1-29
Προσφορά	Ρωμ 15,25-28	Χρόνος: Πραξ 21,17 εξ. Περιγραφή: Πραξ 11,29-30

Χρονοδιάγραμμα της ζωής του Παύλου (4)

- Η απόλυτη χρονολόγηση
 - Η φυγή από τη Δαμασκό – βασιλιάς Αρέτας (37-39 μ.Χ.;;)
 - Το διάταγμα του Κλαυδίου (Πραξ 18,2) – 49 μ.Χ. -> η άφιξη του Παύλου στην Κόρινθο γύρω στα 49-50
 - Ο ανθύπατος Γαλλίων (Πραξ 18,12) -50-51 ή 51-52

Μία πρόταση χρονοδιαγράμματος

- 33/34 μεταστροφή
- 37 φυγή από την Δαμασκό
- 37-46 δραστηριότητα στην περιοχή της Συρίας
- 46 εξ. το δεύτερο ταξίδι του
- 51/52 η αποστολική σύνοδος
- Γύρω στα 60 επίσκεψη στην Ιερουσαλήμ, σύλληψη και μεταφορά στην Ρώμη
- Θανάτωση επί Νέρωνος

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Μουρατίδου Αναστασία
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2013-1014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

